

Barnets bästa

Principen om barnets bästa är ledstjärnan för allt omsorgsarbete vid Gnistan. Vårt arbete löper parallellt med socialtjänstens arbete, i det att vi utgår från det enskilda barnets behov i vår vägledande omvårdnad. Vi citerar därför här de rader på sidan 16 i Socialstyrelsens Grundbok (2006) *Barnets behov i centrum*;

”Principen om *barnets bästa* innebär att varje beslut som rör ett barn måste grunda sig på en bedömning om vad som är bäst för just det barnet. /.../ Barnets bästa skall alltid beaktas, utredas och redovisas. Barn kan emellertid inte ses isolerade från sina föräldrar. Att de vuxna får bästa möjliga stöd genom socialtjänsten ligger också i barnets intresse. Vid en intressekonflikt mellan barnet och dess föräldrar måste dock barnets intresse ha företräde. Principen om *barnets rätt* att få uttrycka sina åsikter och få sin åsikt beaktad med hänsyn till sin ålder och mognad, innebär att barnets inställning skall klargöras i frågor som rör barnet personligen. Uppgiften för socialtjänsten blir att skaffa sig en bild av barnet och dess behov.”

Principen om barnets bästa som den är skriven i artikel 3 i FN's barnkonvention svarar mot innehållet i Socialtjänstlagens 1 kap. 2 §: *"När åtgärder rör barn skall det särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver. Med barn avses varje människa under 18 år"*. Principen om att få komma till tals med hänsyn tagen till barnets ålder och mognad (artikel 12), återfinns i Lagen om vård av unga (LVU). På så sätt integreras FN-stadgan i den svenska sociallagstiftningen och ligger till grund för socialtjänstens arbete.

Konventionsstaternas åtaganden

Konventionsstaterna,

- **som anser att**, i enlighet med de principer som proklamerats i Förenta Nationernas stadga, erkännandet av den inneboende värdigheten hos alla medlemmar av mänskosläktet och av deras lika och oförtrytliga rättigheter utgör grundvalen för frihet, rättvisa och fred i världen,
- **som beaktar att** Förenta Nationernas folk i stadgan på nytt bekräftat sin tro på de grundläggande mänskliga rättigheterna och på den enskilda människans värdighet och värde och beslutat främja sociala framsteg och bättre levnadsvillkor under större frihet,
- **som erkänner att** Förenta Nationerna i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och i de internationella konventionerna om mänskliga rättigheter proklamerat och kommit överens om att envar är berättigad till alla de fri- och rättigheter som däri anges, utan åtskillnad av något slag, såsom ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationellt eller socialt ursprung, egendom, börd eller ställning i övrigt,

- **som erinrar om att** Förenta Nationerna i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna proklamerat att barn har rätt till särskild omvårdnad och hjälp,
- **som är övertygade om att familjen**, såsom den grundläggande enheten i samhället och den naturliga miljön för alla dess medlemmars och särskilt för barnens utveckling och välfärd, bör ges nödvändigt skydd och bistånd så att den till fullo kan ta på sig sitt ansvar i samhället,
- **som erkänner att barnet**, för att kunna uppnå en fullständig och harmonisk utveckling av sin personlighet, bör växa upp i en familjemiljö, i en omgivning av lycka, kärlek och förståelse,
- **som anser att barnet** till fullo bör förberedas för ett självständigt liv i samhället och uppfostras enligt de ideal som proklamerats i Förenta Nationernas stadga, och särskilt i en anda av fred, värdighet, tolerans, frihet, jämlikhet och solidaritet,
- **som beaktar att behovet** att ge barnet särskild omvårdnad fastslagits i 1924 års Genève-deklaration om barnets rättigheter och i deklarationen om barnets rättigheter, vilken antogs av generalförsamlingen den 20 november 1959, och erkänts i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (särskilt artiklarna 23 och 24), den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (särskilt artikel 10) samt i stadgar och tillämpliga instrument för fackorgan och internationella organisationer som ägnar sig åt barnens välfärd,
- **som beaktar att**, såsom anges i deklarationen om barnets rättigheter, barnet på grund av sin fysiska och psykiska omognad behöver särskilt skydd och särskild omvårdnad, innefattande lämpligt rättsligt skydd, såväl före som efter födelsen,
- **som erinrar om bestämmelserna** i deklarationen om sociala och rättsliga principer rörande skydd av och omsorg om barn, särskilt med hänsyn till nationell och internationell placering i fosterhem och adoption; Förenta Nationernas minimistandardregler för rättskipning rörande ungdomsbrottslighet (Pekingreglerna) samt deklarationen om skydd av kvinnor och barn i nödsituationer och vid väpnad konflikt,
- **som erkänner** att det i alla länder i världen finns barn som lever under exceptionellt svåra förhållanden och att sådana barn kräver särskild uppmärksamhet,

- **som tar vederbörlig hänsyn** till vikten av varje folks traditioner och kulturella värden när det gäller barnets skydd och harmoniska utveckling,
- **som erkänner** betydelsen av internationellt samarbete för att förbättra barns levnadsvillkor i varje land, särskilt i utvecklingsländerna - har kommit överens om följande:

Artikel 1

I denna konvention avses med barn varje människa under 18 år, om inte barnet blir myndigt tidigare enligt den lag som gäller för landet.

Artikel 2

1. Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess förälders eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt.

2. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro.

Artikel 3

1. Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, skall barnets bästa komma i främsta rummet.

2. Konventionsstaterna åtar sig att tillförsäkra barnet sådant skydd och sådan omvårdnad som behövs för dess välfärd, med hänsyn tagen till de rättigheter och skyldigheter som tillkommer dess föräldrar, vårdnadshavare eller andra personer som har lagligt ansvar för barnet, och skall för detta ändamål vidta alla lämpliga lagstiftnings- och administrativa åtgärder.

3. Konventionsstaterna skall säkerställa att institutioner, tjänster och inrättningar som ansvarar för vård eller skydd av barn uppfyller av behöriga myndigheter fastställda normer, särskilt för säkerhet, hälsa, personalens antal och lämplighet samt behörig tillsyn.

Artikel 4

Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga lagstiftnings-, administrativa och andra åtgärder för att genomföra de rättigheter som erkänns i denna konvention. I fråga om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter skall konventionsstaterna vidta sådana åtgärder med utnyttjande till det yttersta av sina tillgängliga resurser och, där så behövs, inom ramen för internationellt samarbete.